

2. STARÉ POVĚSTI ČESKÉ - O KROKOVI A JEHO DCERÁCH

❖ Čti velmi pozorně text a odpovídej na otázky.

Třicet let potom, co vojvoda Čech přivedl svůj lid do nové vlasti, když mu šlo na osmdesátý šestý rok, zemřel. Kdo by měl vládnout českému lidu po něm? Stařešिनové se obrátili na vojvodu Kroka.

Krok měl hrad nad Mží, kousek od míst, kde se stékají čtyři řeky, aby pak jako Berounka nesly vodu k dnešní Praze. Lidé z okolních vsí i zdaleka za ním chodili, aby dal radu anebo rozsoudil jejich rozepře.

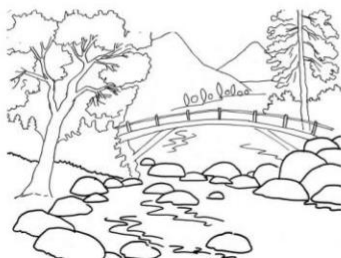
Krok měl tři dcery. Nejstarší Kazi, kterou od malička lákaly kytičky a bylinky a jejich léčivá moc. Rozumbrada Teta dumala a přemýšlela o moci božstev. A nejmladší byla Libuška.

1. Kolik let měl vojvoda Čech, když přivedl svůj lid do nové vlasti?

- 30
- 86
- 56
- 126

2. Která řeka se vlévá v blízkosti Prahy do Vltavy?

- Mže
- Berounka
- Vltava
- Libuška

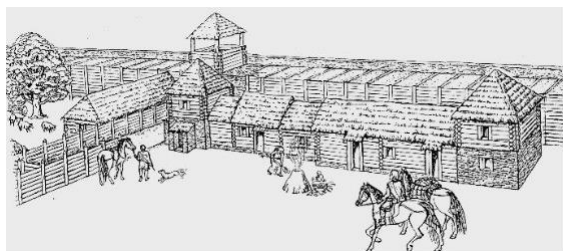
Krok se stal vojvodou všech Čechů, a aby měli blíž k němu i on k nim, přesídlil na Budeč. Na půl cesty mezi Řípem a jeho hradem při řece Mži. Odtud Krok vládl, zde soudil rozličné pře a taky dbal, aby nebyl moudrý jen on sám. Na Budči byla škola a v ní se vyučovala ne matematika anebo chemie - školními předměty byly bohoslužby, staré zpěvy a věštby a kouzla. Tehdy se vyučovaly jiné předměty.

3. Proč stařešinové vybrali Kroka jako nástupce vojvody Čecha?

- pro jeho moudrost
- pro jeho statečnost
- byl velmi bohatý
- sídlil v blízkosti Řípu

4. Kde se nachází sídlo Budeč?

- přibližně v polovině trasy mezi horou Říp a hradem při řece Mži
- v blízkosti hory Říp
- v blízkosti hradu při řece Mži
- přibližně v polovině trasy mezi Vyšehradem a Řípem

Jednou uprostřed léta Krok osaměl a nikdo k němu po tři dny a tři noci nesměl. Přemítal, modlil se a obětoval bohům lesním, horním i vodním. Nahlížel do budoucnosti, lámal si hlavu, co bude s českým národem a jestli něco nezanedbal.

Když vojvoda vyšel, vypadalo to, že by v tu chvíli bylo slyšet i špendlík spadnout. Kdyby tehdy ovšem špendlík znali. „Bohové pravili,“ pravil Krok, „pravý břeh Vltavy je ten pravý.“ Začalo se rozhodovat o našem budoucím hlavním městě. I vydali se pátrači pátrat, aby našli nové sídlo pro českého vojvodu.

Objevíli skalní ostroh, který se vypínal nad tůněmi Vltavy, a Krok souhlasil : „Tady vystavíme hrad!“ Jak řekl, tak učinili. Káceli, tesali, sroubili a vojvoda zas měl odtud vládnout. Protože byl ten hrad výše než okolí, nazývali jej Vyšehrad.

5. Víš, co znamená rčení „bylo slyšet špendlík spadnout“?

- z nebe padají špendlíky
- je naprosté ticho ozývá
- se velký rámus
- švadleny šijí šaty a hledají špendlíky

6. Na kterém břehu Vltavy byl postaven Vyšehrad?

- na pravém břehu
- na levém břehu
- Vyšehrad neleží v blízkosti řeky
- Vltavy není v textu uvedeno

7. Víš, co je to „skalní ostroh“?

- velký balvan uprostřed řeky
- hluboká jáma vytvořená přírodou
- příkrý skalní výběžek
- část pevniny obklopená ze všech stran vodou

Když odejde hlava rodiny, začnou všichni spoléhat na syna, který se narodil jako první. On je pak nejstarší, nemá mu kdo poradit, on má všechny starosti rodiny na starosti.

U Kroka to bylo ještě horší : měl na starosti celý národ Čechů a žádného syna. Dodýchal a naši předkové si museli vybrat ze tří dívek. Ale která byla ta pravá?

8. Který z potomků podle zvyku předků stanul v čele rodu?

- ten potomek, který se narodil jako první (ať dcera nebo syn)
- ten potomek, který se narodil jako poslední (ať dcera nebo syn)
 - nejstarší dcera
 - nejstarší syn

Kazi, která sídlila na svém hradě Kazíně, znala každou bylinu a koření a uměla vyléčit i ty nejvíc nemocné?

Teta na Tetíně, kde pořád hloubala, který bůh lesa, hor anebo od vody nejvíc pomůže, poradí a třeba i potrestá?

Anebo nejmladší Libuše z hradu Libušína? Byla prý nejkrásnější, příjemná, laskavá a vlídná. I nejdrsnější muži, kterých se ostatní obávali, před ní krotli. A pamětníci tvrdili, že je sličnější než její matka a moudřejší než Krok.

Bylo třeba myslet na děti, na jejich potomstvo a tím vlastně i na nás. Přišly volby. Asi byly první v našich dějinách. Čechové tu chvíli nezanedbali, jídla a pití bylo hojně. Tři půvabné Krokovy dcery se sešly na Vyšehradě a hlasovalo se jednohlasně.

Na vyšehradský stolec usedla kněžna Libuše a všichni šťastně volali „sláva“.

9. Které slovo není souznačné ke slovu „sličný“?

- pohledný
- půvabný
- dobrosrdečný
- krásný

10. Co znamená slovo „stolec“?

- široká spací pohovka
- trůn (úřad)
- dřevěná stolička
- odkládací stůl

❖ Rozhodni, která z následujících vět je pravdivá. Vybarvi A-ano, N-ne.

1. Stařeštinové přišli za Krokem na Budeč.	A	N
2. Krok měl svoje sídlo nad řekou Berouňkou.	A	N
3. Teta byla prostřední dcerou vojvody Kroka.	A	N
4. Na Budči ve škole se vyučovala i matematika.	A	N
5. Nejvhodnější místo stavby Vyšehradu poradil Krokovi rádce.	A	N
6. Vyšehrad byl postaven v údolí řeky Vltavy.	A	N
7. Kazi se vyznala v léčitelství.	A	N
8. Teta měla přemýšlivou povahu.	A	N
9. Libuši lidé uznávali pro její moudrost.	A	N
10. Někteří Čechové by raději za kněžnu zvolili jinou z dcer Krokových.	A	N

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název	2. STARÉ POVĚSTI ČESKÉ – O KROKOVI A JEHO DCERÁCH
Anotace	Pracovní list pro samostatnou práci žáků Zpracování pověsti vede žáky ke čtení s porozuměním, během práce s textem si ověřují porozumění textu a význa
Autor	Mgr. Jana Zapletalová
Očekávaný výstup	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti podporoval čtení s důrazem na porozumění textu a vyhledávání informací.
Speciální vzdělávací potřeby	
Klíčová slova, pojmy	čtení s porozuměním, vyhledávání informací
Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Druh učebního materiálu	pracovní list
Cílová skupina	žáci 3. – 4. ročníku
Stupeň a typ vzdělávání	1. stupeň ZŠ
Ověřeno dne	
Třída	3. třída
Předmět	
Učitel	